

**Tänker du ta en valpkull?
Läs detta först!!
En liten information från Svenska Kennelklubben (SKK)**

Tikägare

Att ha en valpkull är både roligt och lärorikt MEN - i samma stund som du har beslutat dig för att ta en kull valpar på din tik är du uppfödare och har också tagit på dig ett stort ansvar; gentemot tiken, valparna, rasen och valpköparna. Det ansvaret upphör inte i och med att valparna lämnar dig som uppfödare.

Som uppfödare har du också ett ansvar för dolda fel hos valparna; ett ansvar som sträcker sig två år framåt från valparnas leverans.

I praktiken innebär detta att du som uppfödare kan hållas ansvarig för eventuella defekter hos valpen. Granska din hund med kritisk blick.

Är hon verkligen så bra så att hon kan tillföra rasen något genom att användas i avel? Kom ihåg att du måste kunna se dina valpköpare i ögonen, så var ärlig mot dig själv!

Är hon fullt frisk och har hon ett önskvärt och rastypiskt temperament?

Om det är en hundras som har ett specifikt användningsområde, har hon visat sig besitta de egenskaper som är eftersträvansvärda för att kunna utföra dessa arbetsuppgifter?

Gå inte på den gamla myten att en aggressiv tik "lugnar ner sig" om hon får en kull valpar. En aggressiv hund ska inte gå i avel - punkt och slut. Risken är stor att tiken präglar sina valpar på ett negativt sätt och det finns heller inga som helst vetenskapliga bevis för att en aggressiv tik blir snällare av en kull valpar, snarare tvärtom.

Hon kommer ju förmodligen att vakta sina valpar!

Vissa hävdar också att tikar som har haft en valpkull ej skulle drabbas av livmoderinfektion (en ganska vanlig sjukdomsorsak hos äldre tikar).

Det finns dock inga belägg för att tikar som har haft valpar skulle drabbas av sjukdomen i mindre utsträckning än icke-valpande tikar.

Kontakta din uppfödare

Börja gärna med att kontakta din hunds uppfödare. Denne kan förse dig med ovärderlig information beträffande din hunds släkt m.m.

Han/hon kan också ge dig upplysningar om olika problem som kan tänkas dyka upp i vissa kombinationer. Dessutom kan uppfödaren kanske bistå med råd och hjälp i samband med parningen och valpningen.

Uppfödaren har kanske också kännedom om lämpliga hanhundar.

Vad känner du till om din ras?

Som uppfödare förväntas du känna till det mesta om din ras.

Valpköparna som så småningom kommer för att se ut sina valpar utgår ifrån att du har kunskaper om allt och lite till.

I deras ögon är det du som är proffset och ju mer kunskap du har, desto större förtroende kommer du att åtnjuta i valpköparnas ögon.

Dessutom förväntar sig säkert valpköparna att de ska kunna vända sig till dig för hjälp även efter det att valpen är levererad.

Har du kunskap om rasens historik? Om kunskapen brister - läs på!

Du kan säkert få en del information genom rasklubben men också genom att titta under SKK Shop där det finns en mängd böcker. Du kan naturligtvis även besöka ett bibliotek.

Rasens användningsområde?

I så fall är det även lämpligt att du vet lite om rasens arbetssätt och arbetsegenskaper. Valpköparna som vänder sig till dig kommer att förvänta sig att du kan detta och att du kan ge dem korrekt information. Det bästa är naturligtvis, om du äger en ras som har ett specifikt användningsområde som t ex jakt eller bruks, att du själv har erfarenhet av att starta på prov och träna hund. Rasklubben kan ge dig information om provregler mm.

Känner du till rasstandarden?

Varje ras har en rasstandard som beskriver hur en idealisk individ av rasen bör se ut. Naturligtvis finns inga perfekta exemplar i verkligheten, alla hundar har någon eller några brister. Målsättningen hos alla uppfödare ska dock vara att föda upp hundar som så mycket som möjligt efterliknar rasstandardens beskrivning. Rasstandarden kan du rekvirera från SKKs Informationsavdelning, eller få från din rasklubb.

Vilka krav ställs för registrering?

Kraven för registrering varierar ganska stort mellan olika raser.

Du kan beställa SKKs registreringsbestämmelser för att få information om vad som gäller för just din ras.

Det är viktigt att du tar reda på vad som gäller i god tid innan parningen så att du har möjlighet att eventuellt meritera din tik.

Även om du inte är utställningsintresserad kan det vara lämpligt att tiken är utställd åtminstone en gång. Det är alltid bra att få en mer objektiv bedömning av sin hund och får tiken dessutom en fin kritik av domaren kan man förmoda att det också blir lättare att få tag i en bra hanhund.

Med föräldradjur som är meriterade på något sätt (d.v.s. t ex har lägst ett 2: a pris på utställning) är det dessutom billigare registreringsavgift.

För att få registrera valpar är dessutom kravet att du ska vara medlem i SKK eller någon till SKK ansluten specialklubb.

Hälsoprogram

SKK har sedan många år tillbaka ett hälsoprogram för sundare och friskare hundar. Detta innebär att ett stort antal raser måste undersökas med avseende på vissa ärftliga sjukdomar för att få registrera avkomma.

Vilka bestämmelser som gäller för just din ras kan du också läsa i registreringsbestämmelserna.

Förutom hälsoprogrammet kan rasklubben ibland sätta upp regler för att de ska hänvisa blivande valpköpare till valpkullen.

I dessa regler kan både krav på provmeriter hos föräldradjuren och krav på ytterligare hälsoundersökning ingå.

Mer om detta får du veta om du kontaktar rasklubben.

Skulle din tik vid en sådan hälsundersökning visa sig behäftad med en ärftlig defekt ska du naturligtvis avstå från att ta valpar på henne.

Även om din tik inte uppvisar symtom eller verkar må dåligt så vill du säkert inte bidra till att sprida sjukdomen vidare.

I SKKs Grundregler finns text som handlar om detta.

Låt aldrig din tik gå i avel av enbart sentimentala skäl, d.v.s. enbart för det faktum att du själv så gärna vill ha en son eller dotter.

Den ena hunden kan aldrig bli en kopia av den andra och det måste finnas några fler skäl till en parning än att du själv vill ha ett barn till din hund.

Du måste känna till SKKs grundregler!

Som medlem i SKK förbinder du dig att följa SKKs grundregler för hunduppfödning och överlåtelse av hund. Grundreglerna finns även i SKKs Registreringsbestämmelser. Dessa regler kan ses som etiska regler och anger hur uppfödning, försäljning och hundhantering ska gå till.

Parning

Om du har kommit så långt att du har bestämt dig för att ta en valpkull vid tikens nästa löp och inte har fått hjälp med val av partner av uppfödaren, kan du vända dig till rasklubbens avelsråd.

Var ute i god tid och vänta inte med att söka efter en hanhund tills tiken redan har börjat löpa. Avelsrådet kan hjälpa dig med en lista över hanar som står till förfogande för avel och också ge dig allmän information om dessa hanhundar. Dessutom kan avelsrådet informera om parningsavgift.

Se gärna till att träffa den tilltänkta hanhunden innan parningen så att du kan bilda dig en uppfattning om hans utseende och temperament (om du inte har träffat honom tidigare). Naturligtvis bör du ställa lika höga krav på honom som du gör med din tik. Om hanhunden har haft valpar tidigare kan du enkelt, mot en liten avgift, beställa via SKKs informationsavdelning (tel: 08-795 30 30) eller beställa här, en lista med statistik över dennes avkommor (meriter samt hälsundersökning).

Var ute i god tid och skriv ett parningsavtal med hanhundsägaren så att ni reglerar hur mycket och när ersättning till denne ska erläggas.

Parningsavtal kan du beställa från SKK eller ladda hem.

Det vanligaste förfarandet vid parning är att tiken åker till hanhunden.

Om hanhunden kommer till dig har ägaren rätt att begära reseersättning.

Tiken brukar oftast komma in i höglöp, dvs bli parningsvillig, mellan 9:e och 12:e dygnet, men det finns exempel på tikar som blivit parade så tidigt som på 5:e dygnet och så sent som på 20:e.

Kalkylera därför redan i förväg med att det kan bli många turer fram och tillbaka till hanhunden. Har man väldigt långt att åka till hanhunden kan man gå till veterinären och ta ett prov för att se om tiken är i höglöp.

Passa även på att avmaska tiken i samband med parningen.

Följ instruktionerna från tillverkaren av avmaskningsmedlet.

Dräktighet

Efter parningen kommer en tid av väntan och förväntan.

Tecken på dräktighet som du själv kan observera är viss vulvasvullnad som kvarstår efter löpet, tiken kan vara illamående i 3:e och/eller 5:e veckan, spen- och juverförstoring i 5:e veckan, klar, lite seg flytning från 5:e veckan, fosterrörelser kan kännas och ses från 7:e veckan

(tiken går dräktig i 63 dygn = 9 veckor). Under denna tid kan det vara lämpligt att repetera det du tidigare har läst på om valpning osv.

Gör en koll av husapoteket och se till att det allra nödvändigaste finns hemma. Gör så småningom också i ordning en valplåda där tiken kan få vara ifred från stojande barn och eventuellt andra hundar som finns i familjen. Tänk på att tiken kan behöva ett kraftigare foder mot slutet av dräktighetsperioden.

Nu kan du även passa på att kontakta ditt försäkringsbolag för att se vilka regler som gäller för dolda fel. Som uppfödare har du nämligen ett ansvar för eventuella dolda fel hos valpen upp till två år efter leverans.

För att inte riskera en framtida ekonomisk förlust bör du därför teckna en uppfödarförsäkring.

Valpkullen

När tiken väl nedkommit med valparna infaller en tid med relativt lugn.

Kontrollera de nyfödda valparna med avseende på nos, läppar, gomtak, analöppning, könsorgan och navelsträng så att allt ser normalt ut.

De första veckorna sköter tiken och valparna mer eller mindre sig själva och bör även få ha ganska mycket lugn och ro (naturligtvis ska de inte lämnas ensamma). Valpar föds döva och blindade och brukar öppna ögonen 10-12 dagar efter födseln. Hörseln utvecklas ungefär samtidigt.

Vanligtvis brukar man börja avvänja valparna, dvs börja ge dem annan mat än tikens mjölk, vid 3-4 veckors ålder. Har man dock en mycket stor kull kan man behöva stödmata valparna tidigare och kanske även avvänja dem tidigare. Här får du använda sunt förnuft och kanske konsultera någon erfaren uppfödare. Försök dock att undvika att avvänja valparna för tidigt. I 3:e levnadsveckan börjar man också avmaska valparna.

Avmaskning ska sedan upprepas var 14:e dag tills valparna lämnat uppfödaren. Tiken bör avmaskas samtidigt med valparna.

Från valparnas 3:e levnadsvecka börjar den viktiga präglingperioden.

Det är nu valparna lär sig vilken art de tillhör och det är också **oerhört viktigt** att valparna har mycket kontakt med människor under denna period.

Naturligtvis måste valparna fortfarande få sova i lugn och ro, men de bör från och med denna periods början bli vana vid att hanteras av människor.

Präglingperioden pågår fram till 12:e levnadsveckan och är i hög grad avgörande för hur valpen kommer att bete sig mot andra hundar och människor i fortsättningen.

Registrering

Valparna ska naturligtvis registreras i Svenska Kennelklubben.

När du väljer att skicka in registreringsanmälan är lite av en smaksak, men du kan skicka in den så fort valparna är födda om du så skulle önska.

Observera att du måste registrera hela kullen, du kan alltså inte välja att registrera några valpar och låta några förbli oregistrerade.

Det kan vara bra att känna till att en automatisk försäkring som Agria tillhandahåller ingår i registreringsavgiften träder i kraft från det att valparna fyllt 5 veckor - under förutsättning att de då är registrerade hos SKK. Denna försäkring täcker endast liv och med förbehållet att valpen inte avlidit av medfödd skada eller defekt.

På registreringsanmälan, som du kan ladda hem, ska du fylla i uppgifter om tiken, hanen samt antal födda valpar mm. Du måste själv hitta på namn åt valparna. Registreringsanmälan ska även skrivas under av hanhundsägaren. Under förutsättning att registreringsanmälan är korrekt ifylld så tar det ca 5 arbetsdagar från det att SKK har fått in anmälan tills du har registreringshandlingarna på posten. Handlingarna skickas mot postförskott och med dem följer också köpeavtal, broschyren Välkommen Valp och videon Välkommen Valp.

ID-märkning

I SKKs Grundregler finns en punkt som säger att valp ska levereras ID-märkt. När valparna är mellan 6 och 8 veckor gamla är det dags att ID-märka dem. Det finns idag två olika metoder för ID-märkning: tatuering i örat eller chip-märkning. När valparna är i denna ålder kan ID-märkningen utföras av en utbildad ID-märkare, det behöver alltså inte göras av en veterinär. Namn på utbildade ID-märkare i ditt län kan du få från SKKs informationsavdelning 08-795 30 30 eller e-post info@skk.se.

Ägaranmälan

Från och med den 1 januari 2001 är det obligatoriskt att ID-märka sin hund och registrera sitt ägarskap i ett centralt hundregister.

Det är **hundägaren** som är ansvarig för att hunden är ID-märkt och att ägarregistrering har skett. Som **uppfödare** är det dock viktigt att följa Svenska Kennelklubbens grundregler. Enligt punkt 4:4 i dessa regler ska uppfödaren ID-märka sina registrerade hundar innan de levereras.

Vidare går att läsa i grundreglerna; "Det åligger varje uppfödare att vid försäljning tillse att samtliga försålda valpar ägarregistreras".

Läs mer om SKKs ägarregister här »»

Om du som uppfödaren inte sålt alla valpar måste DU ägarregistrera de hundar du har kvar eftersom lagen säger att **alla** hundar ska märkas och ägarregistreras innan fyra månaders ålder.

Lycka till

Välkommen att ta kontakt med SKKs Informationsavdelning vid funderingar!
